

“ ఆదిపర్వము ” - విశ్వ విఘ్నాన సర్వస్వమ్

॥ విఘ్నేశ్వరీ ధ్యేనమ్ ॥

ఘ్నాంబరధరం విఘ్నం శశివర్ణం చతుర్భుజమ్ ।
పునస్సవదనం ధ్యాయేత్ సర్వవిఘ్నోపశాంతయే ॥

॥ శ్రీనివాస ధ్యేనమ్ ॥

నమస్తుభ్యం మహాదేవ నారాయణ కృపానిధే ।
పాలా తఃం ఫణిశైలేశ భక్తబంధో దయనిధే ॥

॥ మహాభారత శ్రవణ ఫలమ్ ॥

ద్వైపాయనోష్ఠ పుట నిస్సృతమప్రమేయం । పుణ్యం పవిత్రమథ పాపహరం శివం చ ।
యో భారతం సమధిగచ్ఛతి వాచ్యమానం । కిం తస్య పుష్కరజలైరభిషేచనేన ॥

॥ అథ సంకల్పః ॥

శ్రీమదాదివరాహక్షేత్రే విరాజమానస్య, దేవదేవోత్తమస్య, జగద్రక్షణార్థమవతీర్ణస్య, శ్రీమదఖిలాండకోటి
బ్రహ్మాండనాయకస్య, శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామినః అనుగ్రహప్రసాదేన సర్వేషాం భక్తజనానాం ఆధివ్యాధి నివృత్తి
ద్వారా, ఆయురారోగ్యైశ్వర్యాభివృద్ధ్యర్థం, విషూచికా క్రిమిజనిత సమస్త దుష్టభావ నివారణార్థం, సర్వారిష్ట
నివృత్తిద్వారా, సకలశ్రేయో2భివృద్ధ్యర్థం, ధర్మార్థ కామమోక్షాఖ్య, చతుర్విధ పురుషార్థ ఫల సిద్ధ్యర్థం,
వాఙ్మనఃకాయ, ప్రవర్తితానేక జన్మాఘ నిబర్హణార్థం, సమస్త పాపక్షయార్థం చ, శ్రీమన్మహాభారతే
ఆదిపర్వణి యథాశక్తి ద్వితీయాధ్యాయాంతర్గత శ్లోకపారాయణం ఆచార్యముఖేన కరిష్యామహే ॥

॥ వ్యోస ధ్యేనమ్ ॥

వ్యోసం వశిష్టనప్తారం శక్తేః పౌత్రమకల్మషమ్ ।
పరిశరత్కృణం వందే శుకతాతం తపోనిధిమ్ ॥

వ్యోసాయ విష్ణురూపాయ వ్యోసరూపాయ విష్ణవే ।
నమో వై బ్రహ్మనిధయే, వౌషిష్ఠాయ నమోనమః ॥

అచతుర్వదనో బ్రహ్మీ ద్విబాహురపరో శాలః ।
అఫాలలోచనశ్శంఖుః భగవన్ బాదరీయణః ॥

జన్మాపాఖ్యానమత్తైవ యత్ర పుత్రేణ సోమకః ।
 పుత్రార్థమయజద్రాజా లేభే పుత్రశతం చ సః ।
 తతః శ్యేనకపోతీయముపాఖ్యానమనుత్తమమ్ ॥

॥ 02 - 173 ॥

ఇన్ద్రాగ్నీ యత్ర ధర్మస్య జిజ్ఞాసార్థం శిబిం నృపమ్ ।
 అష్టావక్రీయమత్తైవ వివాదో యత్ర బన్ధినా ॥

॥ 02 - 174 ॥

అష్టావక్రస్య విప్రరేర్షనకస్యాధ్వరే2భవత్ ।
 వైయాయుకానాం ముఖ్యేన వరుణస్యాత్మజేన చ ॥

॥ 02 - 175 ॥

పరాజితో యత్ర బన్ధీ వివాదేన మహాత్మనా ।
 విజిత్య సాగరం ప్రాప్తం పితరం అబ్ధవాన్పషిః ॥

॥ 02 - 176 ॥

అజాసురస్య చాత్తైవ వయః సముపవర్ణ్యతే ।
 అవాప్య దివ్యాన్యస్రాణి గుర్వర్థే సవ్యసాచినా ।
 నివాతకవచైర్యుద్ధం హిరణ్యపురవాసిభిః ।
 సమాగమశ్చ పార్థస్య భ్రాతృభిర్గన్ధమాదనే ॥
 ఘోషయాత్రా చ గన్ధర్వైర్యత్ర యుద్ధం కిరీటినః ।
 యవక్రీతస్య చాఖ్యానం రైభ్యస్య చ మహాత్మనః ।
 గన్ధమాదనయాత్రా చ వాసో నారాయణాశ్రమే ॥

॥ 02 - 177 ॥

నియుక్తో భీమసేనశ్చ ద్రౌపద్యా గన్ధమాదనే ।
 ప్రజన్ పథి మహాబాహుర్ద్ధృష్టవాన్ పవనాత్మజమ్ ॥

॥ 02 - 178 ॥

కదలీషణ్డమధ్యస్థం హనూమన్తం మహాబలమ్ ।
 యత్ర సాగన్ధికార్థే2సా నలినీం తామధర్షయత్ ॥

॥ 02 - 179 ॥

యత్రాస్య యుద్ధమభవత్ సుమహద్రాక్ష పైః సహ ।
 యక్షైశ్చైవ మహావీర్యైర్మణిమత్ ప్రముఖైస్తథా ॥

॥ 02 - 180 ॥

(జటాసురస్య చ వధో రాక్షసస్య వృకోదరాత్ ।
 వృషపర్వణశ్చ రాజర్షేస్తతో2భిగమనం స్మృతమ్ ॥

ఆర్షిషేణ ఆశ్రమే చైషాం గమనం వాస ఏవ చ ।
 ప్రోత్సాహనం చ పాశ్చాల్యా భీమస్యాత్ర మహాత్మనః ॥

- కైలాసారోహణం ప్రోక్తం యత్ర యక్షైర్బలోత్కటైః ।
యుద్ధమాసీన్మహాఘోరం మణిమత్ ప్రముఖైః సహ ॥
సమాగమశ్చ పాణ్డూనాం యత్ర వైశ్రవణేన చ ।)
సమాగమశ్చార్జునస్య తత్రైవ భ్రాతృభిః సహ ।
అవాప్య దివ్యాన్యస్రాణి గుర్వర్థం సవ్యసాచినా ॥ 02 - 181 ॥
- నివాతకవచైర్యుద్ధం హిరణ్యపుర వాసిభిః ।
నివాతకవచైర్ఘోరైర్దానవైః సురశత్రుభిః ॥ 02 - 182 ॥
- పాలోమైః కాలకేయైశ్చ యత్ర యుద్ధం కిరీటినః ।
వధశ్చైషాం సమాఖ్యాతో రాజ్ఞస్తేనైవ ధీమతా ॥ 02 - 183 ॥
- అస్త్ర సందర్శనారమ్భో ధర్మరాజస్య సంనిధౌ ।
పార్థస్య ప్రతిషేధశ్చ నారదేన సురర్షిణా ॥ 02 - 184 ॥
- అవరోహణం పునశ్చైవ పాణ్డూనాం గన్ధమాదనాత్ ।
భీమస్య గ్రహణం చాత్ర పర్వతాభోగవర్షణా ॥ 02 - 185 ॥
- భుజగేంద్రేణ బలినా తస్మిన్ సుగహనే వనే ।
అమోక్షయద్యత్ర చైనం ప్రశ్నానుక్త్యా యుధిష్ఠిరః ॥ 02 - 186 ॥
- కామ్యకాగమనం చైవ పునస్తేషాం మహాత్మనామ్ ।
తత్రస్థాంశ్చ పునర్ద్రష్టుం పాణ్డవాన్ పురుషర్షభాన్ ॥ 02 - 187 ॥
- వాసుదేవస్యాగమనమత్రైవ పరికీర్తితమ్ ।
మార్కణ్డేయసమాస్యాయాముపాఖ్యానాని సర్వశః ॥ 02 - 188 ॥

“ ప్రత్యోతిక ” - మహాభారతంలోని క్లిష్టమైన శ్లోకాలకు విశ్లేషణ

యక్ష ఉవాచ

కిం శ్లైర్యమృషిభిః ప్రోక్తం కించ ధైర్యముదాహృతమ్ ।
స్నానం చ కిం పరం ప్రోక్తం దానం చ కిమిహోచ్యతే ॥

యుధిష్ఠిర ఉవాచ

స్వధర్మే స్థిరతా శ్లైర్యం ధైర్యమింద్రియనిగ్రహః ।
స్నానం మనోమలత్యాగః దానం వై భూతరక్షణం ॥

యక్ష ఉవాచ

కః పండితః పుమాన్ జ్ఞేయః నాస్తికః కశ్చ ఉచ్యతే ।
కో మూర్ఖః కశ్చ కామః స్యాత్ కో మత్సర ఇతి స్మృతః ॥

యుధిష్ఠిర ఉవాచ

ధర్మజ్ఞః పండితో జ్ఞేయః నాస్తికో మూర్ఖ ఉచ్యతే ।
కామః సంసార హేతుశ్చ హృత్తాపో మత్సరః స్మృతః ॥

:: “గోవింద నామ సంకీర్తనమ్” ::

॥ అథ క్షమా ప్రార్థనా ॥

యదక్షరపదభ్రష్టం మాత్రాహీనం చ యద్యవేత్ ।
తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ నమోస్తుతే ॥

॥ అథ లోకక్షేమ ప్రార్థనా ॥

సర్వేభవన్తు సుఖినః సర్వేసంతు నిరామయాః ।
సర్వేభద్రాణి పశ్యంతు మాకశ్చిత్ దుఃఖభాగ్భవేత్ ॥

॥ అథ భగవత్సమర్పణమ్ ॥

కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేస్స్వభావాత్ ।
కరోమి యద్యత్సకలం పరస్మై నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

॥ అథ మంగళమ్ ॥

శ్రియః కాంతాయ కణ్కాణనిధయే నిధయేర్థినామ్ ।
శ్రీవేంకటనివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥
